პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 87 (7398)

7 მაისი, შაბათი. ფასი 3 კაპ.

1983 წ. 7 მაისი

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო
ДЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 18 აპრილიდან

7 მაისი რადიოს დღეა

ვემზადოთ ყველა!

5 ივნისს ჩვენს რესპუბლიკაში გაიმართება

ფეხბურთის დღესასწაული

ამ დღეს ერთმანეთს ეჯიბრებიან:

ჯუნა — ჯუნას

ხაბამცრო — ხაბამცროს

კლასი — კლასს

სკოლა — სკოლას

ქარხანა — ქარხანას

ინსტიტუტი — ინსტიტუტს

რაიონი — რაიონს...

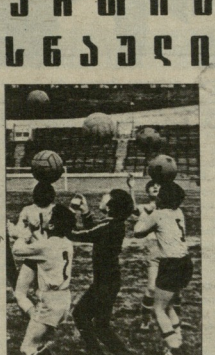

თამაშობს ყველა, ვისაც უყვარს ბურთი. სპორტი, სუფთა ჰაერი. ჯანმრთელობა და სიცოცხლე!

აქედანვე დავიჯიროთ თადარიგი, რათა ფეხბურთის დღე რესპუბლიკაში ვაქციოთ სპორტისა და ჯანმრთელობის, ხალხური ფიზკულტურის ფესტივალად!

მერვე, წრაფიცხული

„საქართველოს ტელევიზიის დიდი პრიზი“

თბილისის ცენტრალური ველოდრომი არაერთხელ ყოფილა დიდი საერთაშორისო შეჯიბრების მასპინძელი. 1976 წლის 6-8 მაისს აქ პირველად გაიმართა „საქართველოს ტელევიზიის დიდი პრიზის“ გათამაშება სპრინტში, შეჯიბრებაში მონაწილეობდა ბულგარეთის, გდრ-ის, იტალიის, პოლონეთის, ჩეხოსლოვაკიის და სსრ კავშირის 4-4 უძლიერესი მბრძოლი.

მას შემდეგ ეს შეჯიბრება შეიდჯერ გაიმართა. აქ გამოდიოდნენ მსოფლიოს უძლიერესი სპრინტერი ველოსიპედისტები, მათ შორის ოლიმპიური ჩემპიონი ა. ტკაჩი (ჩეხოსლოვაკია), ლ. პისელი (გდრ), მსოფლიო ჩემპიონატებისა და ოლიმპიური თამაშების გამარჯვებულები და პრიზიორები ს. კობლოვი (სსრ კავშირი), რ. რაში (გდრ), ი. კაარი (საფრანგეთი), მ. ვიმაზალი (ჩეხოსლოვაკია), ე. გალეშევი (სსრ კავშირი) და სხვები.

სპრინტის განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს ველოორთოლმა, თუ მსოფლიოს ჩემპიონატები საგზაო ველოსიპედისტებში ეწყობა 1927 წლიდან, ტრეკზე გამოფენილები რბოლაში—1946 წლიდან, მსოფლიოს უძლიერესი სპრინტერის წოდება პირველად 1893 წელს ჩიკაგოში გაიმარჯვა და მსოფლიოს პირველი ჩემპიონი გახდა ამერიკელი ა. ციმერმანი.

მსოფლიოში ყველაზე ტიტულიანი სპრინტერია ფრანგი დანიელ მორელონი. მან 7 ოქროს მედალი მოიპოვა მსოფლიო ჩემპიონატებზე, ხოლო 2 — მეხიკოსა და მიუნხენის ოლიმპიურ თამაშებზე.

1965 წელს ესპანეთის ჭაღარ სანსებასტიანში ომარ ფხაკაძემ საბჭოთა სპრინტერებიდან პირველმა მოიპოვა მსოფლიო ჩემპიონის ოქროს მედალი,1981 და 1982 წლებში კი ასეთივე წარმატებას მიაღწია შესანიშნავმა საბჭოთა სპორტსმენმა სერგეი კოპილოვმა. 1982 წელს მსოფლიო ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორი გახდა ახალგაზრდა ქართველი სპრინტერი ემზარ გელაშვილი.

წელიწადს, „საქართველოს ტელევიზიის დიდი პრიზის“ გათამაშებამდე, რომელიც 11 და 12 მაისს გაიმართება, ითასპორზეზენ ბულგარეთის, უნგრეთის, გდრ-ის, პოლონეთის, ჩეხოსლოვაკიისა და საბჭოთა კავშირის მბრძოლები, მათ შორის — ლ. ჰისლეი, დ. უებლი (ორივე — გდრ), პ. მარტინკე, ვ. შესტერი (ორივე — ჩეხოსლოვაკია), რ. ვასილევსკი (პოლონეთი), მ. პეტერი (უნგრეთი), ტ. სტოიჩევი (ბულგარეთი), ს. კობლოვი, ე. გელაშვილი, ნ. კოვში, რ. პრუგლოვი (ყველა — სსრ კავშირი), აგრეთვე ახალგაზრდა ქართველი სპრინტერები მ. სურმანელი, ო. შმელილაშვილი და სხვები.

შეჯიბრება 15 საათზე დაიწყება.

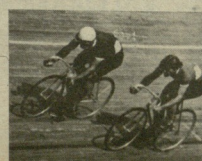

კვირის დიდოსტატად ნანა ალექსანდრაძე შეხვედრის „ლელოს“ კორესპონდენტი, მოსული პატენტიანი მეთოხეფინალურ მაჭაში ტ. ლემაკოსთან გამარჯვება და ხთოვა მოეიბრო გარდასული ბძანიერის პრეზიდენტის შესახებ.

გთხოვთ ნანა ალექსანდრიას ვაიმობის.

— ჭიდაობას ესპანელი მესვეურები საოცარი მოეშიდნენ პრეტენდენტთა მასპინძლობისთვის. ორივე მატჩი, ჩვენ და ტორე-რიბელის შეხვედრა, „მელიას“ ფირმის სასტუმროს ერთ-ერთ მოზრდილ დარბაზში მიმდინარეობდა. მოჭადრაკეები, სეკონდანტები და ჟურნალისტები ამავე სასტუმროში ვცხოვრობდით. საზეიმო გახსნას დაესწრო ფიდე-ს ვიცე-პრეზიდენტი, ესპანელი ტორანხი.

თავიდანვე უშუალო, კეთილმა ატმოსფერომ დაისადგურა. ამაში გარკვეული წვლილი მოეძღვნა ორივე მატჩის მთავარ მსაჯს, ცნობილ ესპანელ საერთაშორისო ოსტატ არტურო მედინას. სხვათა შორის, მას იცნობენ თბილისელები. შარშან სეკონდანტად ახლდა ესპანელ მოჭადრაკეს ქალს გარისას თბილისის ხაზოსთაშორისო ტურნირზე.

მაყურებელიც საკმაოდ გვყავდა. დარბაზში, სადაც ვთამაშობდით, მხოლოდ ოთხ რიგი იყო. აქ შეძლებისდაგვარად მხხდოდნენ მხოლოდ სეკონდანტები და ჟურნალისტები. დიდ პოლში კი, რომელსაც ჩვენი დარბაზიდან მინის ვეება ტახარა ყოფდა, იკრიბებოდნენ გულშემატკივრები. აქ მათთვის სატელევიზიოკიო დაფები იყო დადგმული.

თამაში ვიწყებოდით დღის ოთხ, თბილისის დროით საღამოს შვიდ საათზე.

სპორტული ბრძოლა უაღრესად დაძაბულად წარიმართა. პირველი პარტიის წაგება, რა თქმა უნდა, არ შეიძლებოდა. მაგრამ გული არ გაიტეხია და, როგორც იცით, ზედიზედ სამი პარტია მოვიგე. კარგად ვთამაშობდი, საკუთარ ძალასაც ვგრძნობდი. როცა ბგერაში 4,5:1,5 გახდა და მატჩის მოსაგებად ჭილაია მჭირებოდა, თვითონაც არ ვიცი რა დამემართა. ვერ ამიხსნია, რატომ გამიჭირდა თამაში, რატომაც ენერგიულობა. ჩემი ბიჭების გიგას დაბადების დღეს მარეი პარტიას ვთამაშობდი. მინა გაბარება მინდოდა. ვთამაშეთ დიდი მონდომებით და მოსაგები პრიზიორიც მოვიგე. თამაშის დრო იწურებოდა. ხალხი ითვლიდა, რომ პარტია გადამქცევ და შინ გულდამშვიდებულად გამებანაღრებინა იგი, გადავწყვიტე დაეუოენებლივ მომეგო. აგჩკარდი, არაზუსტად ვითამაშე და მოგება ხელიდან გავუშვი. ამ ამბავმა ამაღელვა და „ტკიბ-ატუტ“ ავიღე. ჩანს, მღელვარება ვერ დავძლიე — მეცხრე პარტიაში იმდენად ცუდად ვთამაშობდი, ვერც შევამჩნიე ფიგურას რომ ვკარგავდი.

მეათე პარტიის თამაშისას დიდხანს კარგი პოზიცია მჭირდა, მაგრამ პარტიის გადადების წინ, 39-ე სვლაზე შეიცდა და ინიციატივას ლემაკო დაეუფლა. მერე დღეს დიდი შრომა და მოთმინება დამჭირდა პარტიის გადასარჩენად, ყაიმის მისაღწევად.

ტატიანა ლემაკო საოცარად მომზადებული ჩამოვიდა ალკანტეში. მანამდე იგი ვიდა სამ ტურნირში მონაწილეობდა და ორსაშინლად ღელავდნენ. ერთი რამ მაკვირვებდა: რიბლის სკვონდანტად ახლდა ნაკლებად ცნობილი ოსტატი ორსო, მაშინ როცა უჩვეულოდ საკმაოდ ბევრია პირველხარისხოვანი დიდოსტატი. რაღაც გამარჯვება ყველამ დამსახურებულად ჩათვალა.

ალკანტეში ჩემი ყოფნის დროს გაიმართა ფიდე-ს პიეროს სხდომა, რომელსაც ფიდე-ს პრეზიდენტი ფლორენსინო კამპომანესი (ფილიპინები) დაესწრო, საგანგებოდ ჩამოვიდა საკავშირო სპორტკომიტეტის ჰაბარაკის სამმართველოს უფროსი დიდოსტატი ნიკოლაზ კრაგოუსი. ბიურომ მიიღო მსოფლიო პირველობის გათამაშების ახალი სისტემა, რომელიც ახლა ფიდე-ს კონგრესმა უნდა დაამტკიცოს. როგორც ამბობენ, ახალი სისტემით მსოფლიო ჩემპიონს ტიტულის დაცვა მოუწევს ორ წელიწადში ერთხელ. პირველ წელს გამართულ პრეტენდენტთა ტურნირზე პირველი-მეორე ადგილებზე გასულნი ერთმანეთს შეხვდებიან მატჩში, აქ გამარჯვებული შეიდგეკ წელს შეხვდება ჩემპიონს. თუ რამდენად მისაღებია ეს სისტემა, აღნიშნა კონგრესზე მსჯელობისას გაირკვევა.

ახლა ჩემი გეგმების შესახებ. ორანე ლევიტანის სახით რომ ძლიერი მეტოქე მყავს, ეს ყველამ იცის. მე ბევრჯერ მითამაშია მასთან. ორჯერ მატჩზეც შევხვედრივარ. განსაკუთრებით დამაბახსოვრდა ჩვენი შეხვედრა პრეტენდენტთა ფინალურ მატჩში, რომელიც 1975 წელს შედგა. საერთო ჯამში ორი პარტიით მეტი მაქვს მოგებული, თუმცა ბოლო შეხვედრა წელს იაკუს (ლეონსიევა) საერთაშორისო ტურნირში მისი გამარჯვებით დამთავრდა. ცხადია, დიდი მონდომება დამჭირდება. ძალიან მინდა რომელიმე ქალური შემადგენლობის ტურნირში მივიღო მონაწილეობა.

როგორც ჩანს, ხალხოა VIII სპარტაკიადაში მონაწილეობას ვერ მივიღებ — ამ დროს მატჩისთვის მზადებით ვიქნები დაკავებული.

მე და ლევიტანმა ალბათ პირველ ალკანტეიდან ერთად ვიფრინებით ბრძოლას, მაგრამ სად, ჯერ არ ვიცი.

საუბარი ჩაიწერა
თ. გიორგაძემ.

ძნელი მატჩი ალკანტეში

„ლელოს“ ინტერვიუ

ში წარმატებასაც მიაღწია. საერთოდ, ლემაკო ომპულსური სტილის დიდოსტატია. ეს ომის ნიშნავს, რომელიმე კარგ სვლას რომ გააკეთებს, მერე ნაჩქარევად, ზერელედ თამაშობს. ამ სტილს უნდა შეეჩვიო. იქნებ ლემაკოს თამაშის ამ თავისებურებამაც შემიშალა ხელი ფინალშიც.

ჩემი უკეთესი საღებიტო მომზადება სტარტზე იგრძნობოდა, ლემაკოს თანდათან უჭირებელყო ეს უპირატესობა, თუმცა მოლიად მაინც ვერ მოახერხა.

ალკანტეში სეკონდანტად მახლდნენ დიდოსტატი აივარ გუსლინი და მოსკოვიდან საერთაშორისო ოსტატი მარკ დურიცკი. მათი მადლობელი ვარ. დიდი მადლობა მინდა გუთხრა ბერიკო ჭიჭინაძეს ოსტატ დავით ჯანოვას, რომელმაც მოსამზადებელ პერიოდში ძალიან დიდი დახმარება აღმომიჩინა. რა თქმა უნდა, გონივრულმა მომზადებამ თავისი ნაყოფი გამოიღო.

ჩემი პარტიებიდან მომწონს მეოთხე და მეექვსე. მეათე პარტიაც კარგი იყო, ფინალში რომ არ გამეფუჭებინა იგი.

რა თქმა უნდა, მიხარია ჩემი გულშემატკივრები რომ არ გავაწბილე.

რიბლი—ტორეს მატჩი უღამღამოდ დაიწყო: ზედიზედ ოთხი უფერული ყაიმი გავკეთდა. შემდეგ ბრძოლა ძალიან დაიძაბა. ტორეს რამდენიმე კაცი ახლდა, მათ შორის მეუღლეც, ყველანი „ბურეევსტნიკის“ წარმომადგენელნი, სპორტის ოსტატნი ვ. იაგოროვიც. სასიამოვნოა, რომ მისი შედეგი (5.556 ქულა) 156 ქულით აღემატება საერთაშორისო ელოს სპორტის ოსტატის ნორმატივს, მაგრამ სამწუხაროდ, ეს შეკრებება უფლებამოსილი არ იყო ვახტანგისათვის მდალი წოდება მიენიჭებინა. ალსანიშნავი ისიც, რომ თბილისელმა სპორტსმენმა ხუთი სახეობიდან ორში — დაშნით ფარიკაობასა და ცურვაში გაიმარჯვა. ჩვენს თანამემამულეს გადასცეს მოლოცვითი სპორტკომიტეტის სამახსოვრო მედალი და სამახსოვრო საჩუქარი. მეორე და მესამე ადგილები დაიკავეს კანშიანელმა მ. ტუღუშოვმა (5.508) და ბაქოელმა ო. კოშელავამ (5.447).

საქართველოს ოთხეულმა, რომლის შემადგენლობაში იყვნენ სპორტის ოსტატები ვ. იაგოროშვილი, გ. გოგოლაძე, გ. გოგუაძე და ა. შირინკინი გუნდურ ჩათვლაში (16,017), მოლდავეთების (16.125) შემდეგ, მეორე შედეგი აჩვენა. მესამე ადგილი წილად ხვდათ აზერბაიჯანელებს (15.830).

ნ. კაცოგაშვილი.

თბილისელი ხუთჭიდელი — მოლდავეთის სპარტაკიადის ჩემპიონი

კიშინიოვში დამთავრდა მოლდავეთის VIII საზაფხულო სპარტაკიადის პროგრამით გათვალისწინებული რესპუბლიკის ღია ჩემპიონები თანამედროვე ხუთჭიდეში. ჩემპიონებში მასპინძლებთან ერთად მონაწილეობა მიიღო აზერბაიჯანის, ბელორუსიის, უკრაინის, ლიტვის, კირგიზეთის „დინამოსა“ და საქართველოს ოცდაათმა სპორტსმენმა.

ჩინებულად იასპარეზა ჩვენი რესპუბლიკის ახალგაზრდულმა ნაწარემა გუნდმა (მწვრთნელი ვ. ლურციკო). დიპლომული და სანტერესოდ ჩატარდა პირადი პირველობა. აქ გაიმარჯვა თბილისის „ბურევესტნიკის“ წარმომადგენელმა, სპორტის ოსტატმა ვ. იაგოროშვილმა. სასიამოვნოა, რომ მისი შედეგი (5.556 ქულა) 156 ქულით აღემატება საერთაშორისო ელოს სპორტის ოსტატის ნორმატივს, მაგრამ, სამწუხაროდ, ეს შეკრებება უფლებამოსილი არ იყო ვახტანგისათვის მდალი წოდება მიენიჭებინა. აღსანიშნავი ისიც, რომ თბილისელმა სპორტსმენმა ხუთი სახეობიდან ორში — დაშნით ფარიკაობასა და ცურვაში გაიმარჯვა. ჩვენს თანამემამულეს გადასცეს მოლოცვითი სპორტკომიტეტის სამახსოვრო მედალი და სამახსოვრო საჩუქარი. მეორე და მესამე ადგილები დაიკავეს კანშიანელმა მ. ტუღუშოვმა (5.508) და ბაქოელმა ო. კოშელავამ (5.447).

საქართველოს ოთხეულმა, რომლის შემადგენლობაში იყვნენ სპორტის ოსტატები ვ. იაგოროშვილი, გ. გოგოლაძე, გ. გოგუაძე და ა. შირინკინი გუნდურ ჩათვლაში (16,017), მოლდავეთების (16.125) შემდეგ, მეორე შედეგი აჩვენა. მესამე ადგილი წილად ხვდათ აზერბაიჯანელებს (15.830).

ნ. კაცოგაშვილი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჭეშმარიტად სპორტული ორთაბრძოლები

ვოლგოგრადში 23 მაისიდან 2 ივნისამდე ჩატარდება საკავშირო რემპიონატი კარატეში. ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენლების წინაშე, რომლებმაც დიდ წარმატებას მიაღწიეს შარშან, ტალონის ჩემპიონატზე (გია ბაკურაძემ უძლიერესის სახელი მოიპოვა 75 კგ წონაში), რთული ამოცანა დგას. მათ უნდა შეინარჩუნონ მოპოვებული ავტორიტეტი.

— ახლახან დამთავრებულმა რესპუბლიკურმა ჩემპიონატმა გვიჩვენა, — თქვა შეკიბრების მთავარმა მსაჯმა, რესპუბლიკური კატეგორიის მსაჯმა ზ. მერაბიშვილმა, — რომ მწვრთნელებმა დიდი ყურადღება უნდა მიაქციონ სპორტსმენთა ფიზიკურ მომზადებას, სამწუხაროდ, ბევრი მწვრთნელი მზადების ძირითად პუნქტად მიიჩნევს კუმიტეში ქსოვაობაში ვარჯიშს, ამიტომაც ურთიერთს ღლეობენ და ნაკლებ ყურადღებას აქცევენ კატას. ეს მაშინ, როცა საერთოდ აღიარებულია, რომ სწორად კატაა ძირითადი კარატეში დაოსტატებისთვის. შარშან კატაში გამართულ რესპუბლიკის პირველ პირველობაში მონაწილეობა მიიღო 27 სპორტსმენმა, წელიწად კი სულ 9 ათეული გამოვიდა, თანაც ყველამ რიდი შეასრულა კატის ზოგიერთი ელემენტები. არადა ქვეყნის პირველი ოფიციალური ჩემპიონატი კარზეა მომდგარი.

რესპუბლიკის პირველი ჩემპიონის წოდება კატაში მოიპოვა შარშანდელი პირველობის გამარჯვებულმა ვ. ჯაფოიძემ, მეორე იყო ვ. ზაზნაია (ორივე — „დინამო", სოხუმი), III ადგილი დაიკავა თბილისელმა დინამოელმა ი. იგნატოვმა. დიდი ინტერესი გამოიწვია ადრეული სოხუმელი გოგონების საჩვენებელმა გამოსვლებმა.

კარატისტთა რესპუბლიკური ჩემპიონატში თბილისის, სოხუმისა და ქუთაისის 84 სპორტსმენი მონაწილეობდა. შეკიბრებები ითვლე წონით კატეგორიათა გათვალისწინებით, რომ შეკიბრების მთავარი მსაჯი გახლდათ არა შემხვედრითი პიროვნება, არამედ სპორტის ამ სახეობის სპეციალისტი, რაც აშკარად გვიგრძნობინა მსაჯთა კოლეგიის, საკვალიფიკაციო ტიპობა და რეფერების ზოსტმა მუშაობამ. დღესინმაყოფილო, რომ კატრატისტი არატექნიკური ორთაბრძოლის, მომზადების არასაკმარისი დონის და არასპორტული სიქცილოსთვის იხსნებოდა შეკიბრებიდან, რაც პირველ რიგში გამოიცხადა სერიოზულ ტრავმებსა და ხელს უწყობდა წონიდა, ჭეშმარიტად სპორტული, სანახაობრივი თვალსაზრისით საინტერესო ორთაბრძოლების გამართვას.

ქართველ კარატეისტთა შესაძლებლობაზე ბრის გაზიარება ვთხოვეთ სსრ კავშირის კარატეს ფედერაციის წევრს, ქვეყნის პრომეკვალიფიკაციის სპორტსაზოგადოების უფროს წევრთნელს კარატეში ვ. იეგორიას.

— თქვენი რესპუბლიკის ჩემპიონატს პირველად დავესწარი, თუმცა, ქართველი სპორტსმენების ასპარეზობისთვის ხშირად მიდევნებია თვალი საკავშირო შეჯიბრებებზე. მთელი პასუხისმგებლობით შემიძლია ვთქვა, რომ თქვენ გაყავთ სპორტსმენები, რომლებიც ბარაბაძე), მას ქუთაი ჩამორჩა „სპარტაკი" (ზ. ლეკვეიშვილი, „ბურევესტნიკის" წარმომადგენლები (ფ. ბრეგვაძე) III ადგილი გავიდნენ.

პირად ჩათვლაში წონითი კატეგორიების მიხედვით ადგილები ასე განაწილდა: **50 კგ.** ლ. მდივნიშვილი („ბურევესტნიკი"), რ. ცოროყაძი („ლოკომოტივი"), დ. ბიძია („დინამო-I"); **55 კგ.** გ. გიორგაძეშვილი („სპარტაკი"), ი. დემურჩიევი („დინამო-I"), მ. ბუთხუზი („ლოკომოტივი"); **60 კგ.** ქ. კიკალეშვილი („დინამო-I"), გ. ზუხბაია („დინამო-II"), მ. სომხიშვილი („დინამო-I"); **65 კგ.** ე. ჩაფსოვი, დ. ხუციშვილი (ორივე — „დინამო-I"), მ. კიკვიძე („სპარტაკი"); **70 კგ.** ო. გელაძე, ს. ჯავახაძე (ორივე—„დინამო-I"), ქ. გელესიანი (ასკ.); **75 კგ.** გ. ბაკურაძე („სპარტაკი"), მ. ხუროშვილი, ბ. ხუციშვილი (ორივე — „დინამო-I"); **80 კგ.** ა. შენგელაია („დინამო-I"), ქ. ქუთათელაძე („სპარტაკი"), დ. ლაბაძე („ბურევესტნიკი"); **85 კგ.** ნ. ცომაია („სპარტაკი"), დ. მოღვაძე („დინამო-I"), ზ. ბრძანელი (ასკ.); **85 კგ-ზე ზევით.** ზ. ხუროშე („სპარტაკი"), ე. კაპანაძე („დინამო-I"), ნ. კაიშაური (ასკ.). **ახსნილებული წონა.** გ. ბაკურაძე, ა. შენგელაია, ნ. კაიშაური.

ა. ზენკო.

* * *

სურათებზე: ვ. ჯაფოიძე, ლ. მდივნიშვილი, დ. გიორგაძეშვილი, ქ. კიკალეშვილი, ვ. ჩაფსოვი, ო. გელაძე, გ. ბაკურაძე, ა. შენგელაია, ნ. ცომაია, ზ. ხუროშე; ფინალური შეხვედრა გ. ბაკურაძესა და ა. შენგელაის შორის.

ა. კოტორაშვილის ფოტოები.

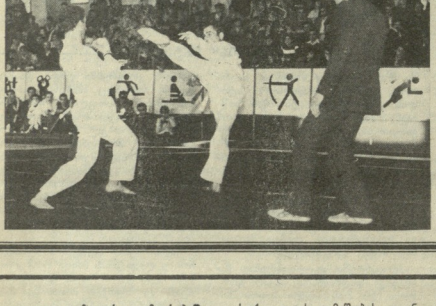

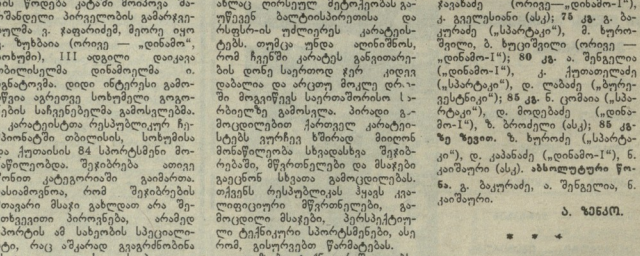

„ფიზიკური გამაგრებაში არის შეხლინების თქვენი შვილებსა, ხოქეთეში სამდიდრე და ბანძი, და ამ სახე ტანში ხელოური მხარეც შესაფერისად გაჯავრდება".

ეურნ. „განათლება", 1916 წ., № 1, გვ. 48

„ქალი — დიდებული სიტყვაა; მასში ქალწულის უბიწოება, საყვარელი ქალის თავგანწირვა, დედის გმირობაა განსახიერებული", — ნ. ნიკრასოვის ამ სიტყვებს, პროგრესულად მოაზროვნე სხვა რუსი მოღვაწეების აზრებს კარგად იცნობდა რევოლუციამდელი პერიოდის ქართული საზოგადოებრობა.

იმ პერიოდის პრესის მასალებში ბავშვთა აღზრდისა და კეთილდღეობის საკითხებს მთავარ მასალებშია დაკავებული ძალიან ოჯახი, დედა მიჩნეული. ჩვენს მოწინავეთა მოღვაწეებს არაერთხელ გამოუთქვამთ სამღერავი ქართველი დედების მიმართ იმის გამო, რომ ისინი ხშირად ყურადღებას არ აქცევენ ბავშვების ფიზიკურ აღზრდას და ავიწყდებათ უბრალო შემჩნევებსა: „ყმაწვილს თუ ეხსნება მხოლოდ გონება, ფიზიკური მხარე კი ჩიება გაუხსნელი, მაშინ ამგვარი აღზრდა იქნება მავნებელი და ოჯახებელი მისთვისაც და საზოგადოებისათვისაც" („დროება", 1870, № 8).

თავდაცვაც უნდა შევნიშნოთ, რომ ქართველ მოღვაწეთა მსჯელობა შეგარნებებში ზოგადად ფიზიკური აღზრდა, პირიქით, ხშირად მოისმის მოწოდება მშობლებისადმი, რომ მთელი დღე უბრალოდ ბეღის ანაბარა მიტოვებით და „ღობა-დაღმა ხტტალით" აზრიება „სოუკეთესო შვილის მაგიერ ფუქსავატი და ჩიტრეკია ახალგაზრდა, რომელიც თავის სიცოცხლით საფსე სიკვდილს ქალღლის თამაშობასა და ნადირობაში ატარებს" („ივერია", 1892, № 250).

იმ დროისთვის მიზანშეწონილად მიაჩნიათ ბავშვთა აქტიური ჩაბმა თამაშებში და მისი სწორი წარმართვა. „თამაშობას,— ასწავლიდა მშობლებს ცნობილი მოღვაწე ი. ნათაძე („სასოფლო გაზეთი", 1871, № 24), — ცელქობას მხოლოდ მაშინ აქეს კარგი შედეგები, როდესაც ისინი გონივრულად ვართ, ან ჩვენი წინაპრები. ბავშვის სიმხნეკეთილდღეობაზე და საზოგადოდ ბედნიერებაზედ მშობელმა უნდა იზრუნოს არამც თუ მისი შობის შემდეგ, არამედ ჯერისწერის წინადღეს კი. მშობლის ფიზიკურს, გონებითს და ზნეობითს განეთილობაზედ და დღემრეობაზედ არის დამოკიდებული შვილის სიცოცხლის ვეკარგანობა. მაშასადამე, თუ მშობელი წინადგება მოიწადინებს, შეუძლიან თუ სრულიად არა, ცოტათი მაინც შეუმსუბუქოს მოსალოდნელი საშინელება". ოგივე საკითხზე მაშინდელი პრესა ხშირად ამახვილებდა ყურადღებას. „თუ დედ-მამა ტანმრთელი და უნაკლო ადამიანები არიან, მაშინ უმეტესად საღი და უნაკლო შვილები ეყოლებიან", თუ მშობლები ჭირწყნებიანები არ აქცევდნენ ყურადღებას საკუთარ ფიზიკურ განვითარებას, ამით ისინი დაბავშვს სნადან შვილებსა და შთამომავლობას წყალობა" („ნობათი", 1884, № 2), „რადგან ქალაქელი ქალები სოფლელ ქალებზედ უფრო დამსუსტებულ – შეიცვებში ტატარებენ დროს, ამისათვის ხშირად ეხედავთ, რომ ქალაქელ ქალებს უფრო სუსტი ბავშვებიც შვილები ებადებიან, ვიდრე სოფლელ ქალებს. ...ვინ გასაკვირი არ არის ის დედა, რომელიც დაუდევრობის და უზრუნველობის გამო სხვადასხვა შეკვეთებში ატარებს დროს და ამით სამუდამოდ პიუპის თავის შვილების სიმრთელეს და ბედნიერებას" („მნათობი", 1870, № 1, გვ. 22).

სხვათა შორის, ამასვე ასაბუთებდა ცნობილი ჯუსი რევოლუციონერი დემოკრატი ა. რაფიშვილი, რომელიც თავის წიგნში „მოგზაურობა პეტერბურგიდან მოსკოვს" კიცხავს ისეთ შობლებს, რომლებმაც არ იზრუნეს საკუთარი ფიზიკური სრულყოფისათვის, ტანჯვებიან ფიზიკური სისუსტის გამო და ბედად გამომდინარე, უკვე გაწროვის საბრალო შთამომავლობას. ასეთი აზრების გაბატონება ისიც უწყობდა ხელს, რომ გასულ საუკუნეში გამეფებული აღზრდის ე. წ. ბატონისტური თეორია მთავარ როლს მეჩქედილების ანაკუნდა და მინდობებიმდეც აწერებდა აღზრდაზე გარემოს როლს. უნდა შევნიშნოთ, რომ მართალია, ჩვენი მოღვაწეები ზოგჯერ იძულებულნი იყვნენ უფრო მეტ ფერში წამოეწყებინათ შეჭრილი მდგომარეობა, მაგრამ არასდროს არ ავიწყდებოდათ, რომ ყმაწვილის აღზრდაში დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, თუ როგორ გარემოში იზრდება იგი: „რასაკვირველია, — ვკითხულობთ 1871 წლის „ცისკრის" მე-3 ნომერში, — უბრალო კაცისაგან მასწავლებელს ვერ შეუძლიან შეადგინოს, ანუ აღზარდოს ღირსეული, მაგრამ ეს კი შეუძლიან, რომ სოსტი ბუნებით, მოძრაობით გამოიყვანოს ღონიერი. რამდენი მაგალითი ვიცით, ბუნებით მაგარი და ღონიერი ყმაწვილი, შეჩაბული შობლებისგან ცალმხრივ ზედმეტ ფრთხილ აღზრდაში, ანუ ბუნებით ნაზი, სუსტი ბუნების ბავშვი,

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს

დღის წესრიგშია მსაჯობის გაუმჯობესება

ამ დღეებში შედგა სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდიუმის სხდომა, რომელმაც განიხილა უმაღლეს ლიგაში მსაჯობის საკითხები, ტურნიდების გამპარველად იმ ძნიშნელოვან ხარვეზებზე, რაც ხელს უშლის ჩვენში საკვლევრო ჩემპიონატის მატჩების მაღალ დონეზე ჩატარებას. მოხსენებით გამოვიდა მსაჯთა საკვლევრო კოლეგიის თავმჯდომარე ნ. ლატიშევი.

მომხსენებელმა ხაზი გაუსვა, რომ უმაღლესი ლიგის გუნდების შეხვედრათა მსაჯობა ჯერ კიდევ ვერ პასუხობს საღეღისო მოთხოვნებს. არბიტრებმა ვ. ბასკაკოვმა, გ. გალოკოვმა და მ. კობაიძემ დაუშვეს უხეში შეცდომები, რამაც გავლენა მოახდინა თამაშის შედეგზე, ამიტომ ისინი პირველი წრის დასასრულამდე ვეღარ იმსაჯებენ მატჩებს. უხეში შეცდომების მომხმოვნელობა თითოეული მათგანის მიმართ.

ცნობილია, რომ მსაჯების დანიშვნა სსრ კავშირის ჩემპიონატისა და თასის მატჩებისთვის წარმოებს ელექტრონულ-გამომთვლელი მანქანის მეშვეობით, მაგრამ მანქანის არ შეუძლია გაითვალისწინოს თუ რა ფორმაში იმყოფება არბიტრი ამა თუ იმ მატჩის წინ, როგორია მისი ფსიქოლოგიური მდგომარეობა, ამიტომ არბიტრის დანიშვნის ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში საქმეში უნდა ჩაერიოს თვით მსაჯთა კოლეგიის პრეზიდიუმი, მეტი უურადღება უნდა მიექცეს მსაჯთა ბრიგადების დაკომპლექტებას.

აღინიშნა ისიც, რომ უმაღლეს ლიგას ახლა ესმსაზრება 29 არბიტრი. თითოეულ მათგანს თვეში საშუალოდ უწევს 2 მატჩის მსაჯობა, ეს კი ერთობ ცოტაა. არბიტრები მუდმივად უნდა იმყოფებოდნენ შესაფერის სპორტულ ფორმაში, მათგან საუკეთესოებს, უდავოდ, მეტი პრაქტიკა ესაჭიროებათ.

სსრ კავშირის ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდიუმმა სავანგებოდ გაიგრთხოვა უმაღლესი ლიგის გუნდების უფროსი მწვრთნელები და მათ შორის პირადად არიან პასუხისმგებელნი პრობლემების შემთხვევებში.

მსაჯთა საკვლევრო კოლეგიას წინადადება მიეცა მოაწყოს საუკეთესო არბიტრთა შეხვედრები ოსტატთა გუნდებთან, გაიცნოს ფეხბურთელები მსაჯთა საქმიანობას, მოაწყოს აზრთა გაცვლა-გამოცვლა მსაჯობის შემდგომი გაუმჯობესებისთვის.

სტატისტიკოსის ბლოკნოტში

ᲓᲘᲜᲐᲛᲝ (ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ) — „ᲓᲘᲜᲐᲛᲝ (ᲙᲘᲔᲕᲘ)“ 0:0.

გაიგრთხოლეს კიეველი ვეუვანოვი და მინსკელები გოცმანოვი და პეტლშევი.

მატჩი იმსაჯა საქართველოს მსაჯთა კოლეგიის ბრიგადამ: ვ. მიმინოშვილი, გ. სეფიაშვილი, უ. ფუტცელაე (ყველანი — თბილისიდან).

დუბლიორები. — 1:2.

„ᲓᲘᲜᲐᲛᲝ“ — „ᲐᲠᲐᲠᲐᲢᲘ“ 4:0 (2:0). პირველ ტაიმში პაველომა (პენალტით) და პოგორელოვმა 2 გოლი გაიტანეს ერევნელთა კარში. შემდეგ „არარატის“ მცველმა საკუთარმა სოფთან კარში ჩაჭრა ბურთი, ხოლო ბოლო წუთებზე უსტიმენჩიმა ანგარიში აიყვანა 4:0-მდე.

დუბლიორებში — 0:1.

ᲪᲮᲘᲡᲘ — „ᲛᲝᲢᲠᲘᲛᲔᲦᲘ“ (ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ) 0:0.

დუბლიორები — 0:0.

„ᲗᲐᲚᲚᲘᲜᲘᲡᲘ“ — „ᲛᲔᲢᲐᲚᲣᲠᲒᲘ“ 3:2 (1:0). ვილნიუსელთა ცენტრალურმა თავდამსხმელმა იაკუბაუსკასმა 3 ბურთი გაიტანა „მეტალურგის“ კარში. სტემპოთაგან თავი გამოიჩინეს ტარასოვმა და ლინეიმ.

დუბლიორებში — 2:2.

„ᲜᲘᲡᲐ“ — „ᲜᲝᲫᲘᲡᲘ“ 0:1 (0:1). ბურთი გაიტანა ბაჭოელმა შიხლარიმა.

დუბლიორებში — 5:3.

„ᲓᲘᲜᲐᲛᲝ“ (ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ) — „ᲕᲐᲖᲘᲐᲜᲘ“ 0:0.

გაიგრთხოლეს მოსკოველი ა. ნოვიკოვი.

დუბლიორებში — 1:0.

„ᲡᲐᲠᲙᲐᲪᲘ“ — „ᲜᲘᲪᲘᲐ“ 3:0 (1:0). ლენინგრადელთა კარში ბურთები გაიტანეს გლადილინა, გავრილოვმა და გესმა.

დუბლიორებში — 4:4.

• • •

ᲑᲣᲨᲘᲜᲝ მოსკოვში გაიმართა სსრ კავშირის 46-ე სიმფაზბურთო ჩემპიონატის კლენდარული მატჩი ადგილობრივ „ტორპედოსა“ და ვილნიუსის „ჟალგირისს“ შორის. შეხვედრა დამთავრდა ფრედ— 1:1.

• • •

ᲒᲐᲗᲐᲛᲐᲨᲔᲑᲔᲚᲘ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ

ᲓᲣᲓᲚᲔᲚᲘᲡ ᲢᲔᲛᲞᲔᲑᲨᲘ ᲨᲔᲓᲒᲐᲓᲔᲜᲚᲘᲡᲐᲓᲔᲛ

მდგომარეობა 6 მაისისთვის					
	თ.	მ.	ფ.	წ.	ქ.
„დინამო“ მ.	7	6	1	0	10—1 13
„დინამო“ ტ.	7	6	0	1	21—5 12
„დინამო“ მნ.	8	5	1	2	18—11 11
„არარატი“	8	5	0	3	10—14 10
„დინამო“ თბ.	8	4	2	2	8—5 10
„ჩერნომორი.“	7	4	1	2	12—8 9
„სპარტაკი“	7	4	1	2	16—13 9
ცსკა	7	3	3	1	11—6 9
„დნეპრი“	8	3	2	3	12—8 8
„მეტალისტი“	7	3	2	2	12—10 8
„ფაზთაკორი“	8	3	2	3	11—13 8
„ზენიტი“	8	3	1	4	11—14 7
„ყაზგორისი“	8	2	1	5	12—16 5
„ნეფთჩი“	8	2	1	5	10—16 5
„შაბტიორი“	8	2	0	6	7—8 4
„ნისტრუ“	7	1	1	5	8—14 3
„ტორპედო“ მ.	8	7	1	1	5	4—14 3
„ტორპედო“ ქ.	8	1	0	7	5—22 2

ფეხბურთის მოყვარულთა საყურადღებოდ!

თბილისის „დინამოსა“ და მოსკოვის „სპარტაკის“ ფეხბურთელთა გუნდების ხათაბალით შემდგენლობათა მატჩი დღეს უნდა გამართულიყო თბილისის ვ. ლენინის სახელობის „დინამოს“ სტადიონზე.

მატჩი გადატანილია გ. დიმიტროვის სახელობის ხალხთა მეგობრობის „ჭარხლის სტადიონზე (28 კომპირის სახ. რაიონი). თამაში დაიწყება 18 საათზე.

ᲚᲘᲒᲐ

ᲒᲐᲗᲐᲛᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ

მდგომარეობა 7 მაისისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„ქართა“	6	5	1	0	12—3	11
„ზარია“	7	4	2	1	13—4	10
„კოლოსი“	7	3	3	1	11—6	9
ასკ რ.	6	4	0	2	7—3	8
„როტორი“	7	4	0	3	8—7	8
ასკ-„კარპ.	6	3	2	1	5—2	8
„მეტალურგი“	7	2	4	1	11—7	8
„ცუზბასი“	7	3	1	3	10—8	7
„ფაკელი“.	7	3	1	3	4—5	7
„ყუმანი“	7	3	1	3	6—9	7
„ბურია“	6	3	0	3	4—8	6
„ტავრია“	6	2	2	2	14—12	6
ასკ ს.	6	2	2	2	4—3	6
„დნეპრი“	6	2	2	2	7—11	6
დუშანბე“	6	2	1	3	11—10	5
„ზენიტი“	7	2	1	4	6—9	5
„ლოკომოტივი“	7	2	1	4	3—6	5
„დინამო“	7	1	3	3	6—8	5
„პამირი“	7	1	3	3	3—6	5
„შინიკი“	7	1	3	3	5—11	5
„ტექსტილშ.“	7	1	2	4	8—19	4
„ოსკრა“	5	1	1	3	7—8	3

ᲒᲐᲘᲛᲐᲠᲗᲐᲗ II ლიგის IX ზონის ფეხბურთელთა საკვლევრო გათამაშების მორიგი ტურის კლენდარული მატჩები. მოგვყავს მათი ტექნიკური შედეგები.

29 ᲐᲞᲐᲠᲔᲚᲘ. „დინამო“ (სოხუმი) — „დინამო“ (მათუმი) 0:2, „სპარტაკი“ (ჯტ-ქემერიანი) — „ლოკომოტივი“ (ალმა-ათა) 2:3, „ხაზარი“ (ლენქორანი) — „ლოკომოტივი“ (არტაშატი) 1:0, „ავტომობილისტი“ (მინგეჩაური) — „ჯრუჭელი“ (ბათუმი) 2:2, „მეშახტე“ (ტყიბული) — „დილო“ (გორი) 1:1, „მერცხალი“ (მახარაძე) — „ჭიათურა“ (ქორავანდარა) 1:0.

30 ᲐᲞᲠᲘᲚᲘ. „კოლხეთი“ (ფოთი) — „ლოკომოტივი“ (სამტრედია) 1:0.

2 ᲛᲐᲘᲡᲘ. „დინამო“ (სოხუმი) — „ლოკომოტივი“ (სამტრედია) 0:0, „კოლხეთი“ (ფოთი) — „დინამო“ (მათუმი) 1:0, „შირაკი“ (ლენინაკანი) — „კოლხეთი“ (ქობულეთი) 2:1, „ხაზარი“ (ლენქორანი) — „ჯრუჭელი“ (ბათუმი) 2:2, „ავტომობილისტი“ (მინგეჩაური) — „ოლიმპია“ (არტაშატი) 1:1, „მეშახტე“ (ტყიბული) — „ჭიათურა“ (ქორავანდარა) 4:1, „მერცხალი“ (მახარაძე) — „დილო“ (გორი) 3:0, „არაზი“ (ნახიჩევანი) — „ყარაბაღი“ (სტეფანაკერტი) 1:0.

II ლიგა

ᲒᲐᲗᲐᲛᲐᲨᲔᲑᲘᲡ ᲪᲮᲠᲘᲚᲘ

II ლიგა, IX ზონა

მდგომარეობა 7 მაისისთვის

	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„კოლხეთი“	4	3	0	1	10—4	6
„მერცხალი“	4	3	0	1	5—1	6
„ლოკომოტივი“	4	2	2	0	6—4	6
„კოლხეთი“	4	2	2	0	3—1	6
„ლოკომოტ.“	4	2	1	1	5—2	5
„დინამო“ ბ.	4	2	1	1	3—1	5
„მეშახტე“	4	1	2	1	7—5	4
„ყარაბახი“	3	1	1	1	4—3	3
„არაზი“	3	1	1	1	1—1	3
„ხაზარი“	3	1	1	1	3—6	3
„დინამო“ ს.	4	1	1	2	2—5	3
„შირაკი“	3	1	0	2	3—6	2
„ოლიმპია“	4	0	2	2	3—5	2
„ავტომობილ.“	3	0	2	1	3—5	2
„დილო“	3	0	2	1	2—5	2
„სპარტაკი“	3	0	1	2	2—4	1
„ჭიათურა“	3	0	1	2	2—6	1

სპორტულ ბაზებზე

ᲤᲔᲮᲑᲣᲠᲗᲘᲡᲐ. საკარიელის ბაზა 8 მაისი. ოჯახურის სპორტული ბაზა. 7 მაისი. „ლოკომოტივის“ ბაზა დიღომში. **„ᲡᲞᲐᲠᲢᲐᲙᲘ“ (ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘ) — „ᲡᲞᲐᲠᲢᲐᲙᲘ“** (ცხინვალი). დასაწყისი 18 ს. 8 მაისი. ოჯახურის სპორტული ბაზა. **ფიზკულტურის ინსტიტუტი (თბილისი) — „ხიმგორი“ (გორგიანი).** 18 ს.

სახელოვან იუბილეს ეძღვნება

ᲑᲣᲨᲘᲜᲝ თბილისში, ჰადრაკის სასახლეში დაიწყო გეორგიევის ტრაქტატის 200 წლის თავისადმი მიძღვნილი საკვლევრო ტურნირი. შეჯიბრებაში მონაწილეობენ (წილისყრით): დიდოსტატები ა. მიხალიშვილი (ლვოვი), ბ. გურგენიძე, საართაშორისო ოსტატი ზ. სტურუა, ოსტატი გ. გიორგაძე, დოსტატი ე. გოგიელი, საერთაშორისო ოსტატები ე. უბილავა, გ. ზაინაკი, ოსტატი ზ. აზმაიფარაშვილი, დიდოსტატები თ. გიორგაძე, ე. გელერი (მოსკოვის ოლქ.). ტურნირი, რომლის მთავარი პრიბერია საკვლევრო კატეგორიის მსაჯი ა. კიპნისი, 21 მაისამდე გაგრძელდება.

● ᲭᲐᲓᲠᲐᲙᲘ

ოთხ ქალაქში

5 მაისს პეკინში ჩავიდნენ ჩინო გერიელი და იური ბალაშოვი, საბჭოთა დიდოსტატები, რომლებიც ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის სპორტკომიტეტმა მიიწვია.

სანჩვენებელ პარტიებს გამართავენ ჰანკინში, ხანჯოუში, შანხაისა და ნანკინში. ისინი შეხვდებიან ამ ქალაქების უძლიერეს მოჭადრაკეებს, მათ შორის პრეტენდენტთა ამასწინანდელი მეოთხედფინალური მატჩის მონაწილეს, პრეზელ ჩინელ დიდოსტატს ლიუ შილანს. სტუმრები ჩაატარებენ ავტოგეე ერთდროულ თამაშის სეანსებსაც.

ბურევესტნიკელთა ჩემპიონატი

4 მაისს თბილისის ჰადრაკის სასახლეში დამთავრდა „ბურევესტნიკის“ ქალაქ რუსთაველი-ის პირველობა, რომელშიც 14 ოსტატობის კანდიდატი და პირველთანრიგოსანი მონაწილეობდა.

ლიდერობა სტარტიდანვე ხელთ იგდეს ოსტატობის კანდიდატებმა — თბილისის 57-ე საშოალო სკოლის VIII კლასის მოსწავლემ ჭიტიევ მარდალეიშვილმა და სპი-ის II კურსის სტუდენტმა ლია სალუხვნიძემ, მაგრამ გამარჯვებული მხოლოდ ბოლო ტურმა დაასახელა. გამარჯვება ლ. სალუხვნიძემ და 10 ქულით ჩემპიონის წოდება მოიპოვა. 9,5 ქულით II ადგილზეა ჭ. მარდალეიშვილი, III — სამეგრელოს ინსტიტუტის პიონერთა ცენტრი, ოსტატობის კანდიდატი ირმა ბზნიანიძე (9 ქულა).

ლ. სალუხვნიძემ მოიპოვა „ბურევესტნიკის“ გოგონათა პირველობის სავანური (მიღწ. 1-20 იანვარს).

ბ. ცინიაშვილი.

თბილისის საუნივერსიტეტო

ჭირვეულ ამინდში

დედაქალაქის ექვსი საზოგადოების სპორტსმენებმა „ლელოთვეს" სტადიონზე დაამთავრეს თბილისის VIII საბავშვო-ახალგაზრდული პირველობის შეჯიბრება მშვილდოსნობაში. ყველა საზოგადოების სტარტზე უნდა გამოსულიყვნენ 48 მშვილდოსანი, სრულს ბაზზე კი მხოლოდ 36 ვიზიტეთ. ასპარეზობაში არასრული გუნდებით ჩაებნენ „ლოკომოტივი". ჩათვლა თავიანთ კოლექტივებს მისცა 13 მხედველმა, მათ შორის 8 ვაჟმა და 5-მა ქალმა. ერთიანი საკვშირო სპორტული კლასიფიკაციის ნორმატივები გამორიცხა: სპორტის ოსტატისა — 1, სპორტის ოსტატობის კანდიდატისა — 4 და პირველი თანრიგისა — 8. ჩათვლაში კი შედიოდა მე-2 ჯგუფის პირველი თანრიგის მოთხოვნა — 1.850 ქულა.

რა თქმა უნდა, შედეგებზე უარყოფითი გავლენა იქონია გაზაფხულის ჰირვეულმა ამინდმა. პირველ დღეს, როდესაც შეჯილდოსნები გრძელ დისტანციებზე ასპარეზობენ, გაღაუღებლად წვიმდა. ასეთ პირობებში ღიდეობა ხელთ იყიდის «ოგორ ლოგინოვა („შრომითი რეზერვები") და ლია მაჩაბელიშვილა („ბურევესტნიკი"), რომლებმაც შესაბამისად 90 და 70 მეტრზე ისროლეს 278 და 281 ქულა მოაგროვეს. მათ შეჯიბრების დამთავრებამდე ხელიდან არ გაუშვიათ ინიციატივა და დამსახურებულად მოიპოვეს სპარტაკიადის ჩემპიონის ტიტულები. იგორის საბოლოო შედეგია 2.318 ქულა, ხოლო ლიასი — 2.207. აღსანიშნავია, რომ იგორი ერთადერთი სპორტსმენია, რომელმაც სპორტის ოსტატის ნორმატივს მ-2 ვარჯიშში 38 ქულით გადააჭარბა, რასთანაც წამახალისებელი 25 ქულა დაემატა. მეორე და მესამე ადგილებზე გავიდნენ ბურევესტნიკელი სპორტის ოსტატი შ. წიბლიაშვილი (2.173) და რუნინგზელი სპორტის ოსტატობის კანდიდატი ჟ. რუმიანცი (2.155).

ქალებში მომდევნო სპარიზო ადგილები დაიკავეს სპორტის ოსტატობის კანდიდატმა ნ. მოდებაძემ („შრომითი რეზერვები", 2.024 ქულა) და სპორტის ოსტატმა ი. გრუნბერგოვამ („ბურევესტნიკი", 1.953 ქულა).

გუნდური ასპარეზობის შედეგები ასეთია:

ვაჟები: „შრომითი რეზერვები" — 145; „ბურევესტნიკი" — 106; „ლოკომოტივი" — 62,5.

ქალები: „ბურევესტნიკი" — 115; „შრომითი რეზერვები" — 112.

ა. რამიშვილი.

„ეშვიდოზის — 36-ე"

19 ქვეყნის 114 მრბოლი გამოვა მშვიდობის ტრადიციულ 36-ე მრავალდღიან ველოერთბოლაში, რომელიც 8 მაისს სტარტს აიღებს პოლონეთის სახალხო რესპუბლიკის დედაქალაქში და გაგრძელდება მარშრუტით ბერლინი-პრაღა, ამ 1833 კილომეტრიან ტრასაზე ძალას გამოცდიან პოლონეთის, ეგვიპტის, ფინეთის, ჩეხოსლოვაკიის, პორტუგალიის, რუმინეთის, ბულგარეთის, პოლანდიის, გდრ-ის, მონღოლეთის, საფრანგეთის, კუბის, სსრ კავშირის, აშშ-ს და სხვა ქვეყნების უძლიერესი ველოსპეციალისტები.

ასპარეზობა დაიწყება პროლოგით, რომელიც რიგრიგობა სტარტით მიიღებს ქალაქში. მეორე დღეს კი რბოლა „გზას დადგება" — პირველი ეტაპა იქნება ვარშავა-ლოძის ტრასა. დინები 23 მაისს ჩეხოსლოვაკიის დედაქალაქში გაიმართება.

ჩვეულებისამებრ, რბოლას ტონს მისცემენ ტრადიციული მეტრე-ფავორიტები — გდრ-ის, პოლანდიის, რუმინეთის და საბჭოთა კავშირის წარმომადგენლები. ჩვენმა სპორტსმენებმა ამ ასპარეზობაში პირველად 1954 წელს მიიღეს მონაწილეობა. დებიუტი მე-6 ადგილით აღინიშნა, მომდევნო წლებში ისინი თანდათან უკეთესად ასპარეზობდნენ, 1956 წელს კი პირველობაც იზეიმეს. ხუთი წლის შემდეგ საბჭოთა ველოსპეციალისტები უძლიერესი იყვნენ როგორც პირად, ისე გუნდურ ჩათვლაში. მაშინ გუნდის წევრმა იური ფედოსეიცა პოლონელ შენინჯინერ ლეიჩის ნარხევისფერი მაისური. სულ ჩვენმა სპორტსმენებმა 8-ჯერ მოიპოვეს პირადი პირველობა, 16-ჯერ კი უძლიერესი იყვნენ გუნდურ ჩათვლაში. 1977-1981 წლებში კი ისინი ორჯერ ჩათვლაში იმარჯვებდნენ, შარშან უკირატესობას გდრ-ის წარმომადგენლები დაეუფლნენ. ახლა ისინი შეეცდებიან შეინარჩუნონ ეს პოზიციები, ჩვენი სპორტსმენები კი, ალბათ გათვალისწინებენ შარშანდელ შეცდომებს და იბრძოლებენ იმისათვის, რომ უძლიერესის სახელი დაიბრუნონ.

აი, ენ დაიკვეს საბჭოთა ნაკრების ღირსების მშვიდობის მრავალდღიან ველოერთბოლაში: როსტოველი ოლიმპიური ჩემპიონი ი. ქმირინი, ტარტუელი ო. სუჭინი, რიგელები ი. ცუკულისი და ა. უცარიმოვი, ლენინგრადელი ა. კულაკოვი და როგინელი ი. ჩიკედა. მათგან მხოლოდ ქმირინი და სუჭინი გამოდიოდნენ ამ ასპარეზობაში, დანარჩენები კი დებიუტანტები არიან.

ვიქტორ სანაკოევი

ბრმა შემთხვევამ იმსხვერპლა ვიქტორ სანაკოევი — ჯან-ღონით სავსე, 23 წლის სამოთმოთხლამურე, რესპუბლიკის ნაკრების უცილელო წევრი, მისი ღიდები, საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის მეოთხე კურსის სტუდენტი.

ნიჰიერი მოთხილამურე (განსაკუთრებით ფავორიტი გიგანტურ სლალომი) შესანიშნავი ფიზიკური მონაცემების მქონე სპორტსმენი იყო. მრავალჯერ უზიმია გამარჯვება რესპუბლიკის პირველობებზე და ჩემპიონატებში. სიამაყით ატარებდა სპორტსაზოგადოება „დინამოს" ცენტრალური სპორტის ოსტატობის ნიშნებს. ხშირად ეწარმატებოდა ზორის ქვეყნის ჩემპიონის სპატიო სახელს. ჭარბეული სპორტის გულშემატკივრებს, განსაკუთრებით მისი მშობლიური ბაკურიანის მკვიდრთ გვეამაყებოდა, რომ ვიქტორ სანაკოევი სსრ კავშირის ხალხთა IV სპარტაკიადის ჩემპიონი გახდა 1978 წლის ზამთარში, როდესაც კობა გორაზე ჰაბუკთა შორის ყველა სწრაფად გაიარა სწრაფდაშვების რიგიო ტრასა...

კრასნოიარსკში, ხალხთა ბოლო სამწუხაროდ, მისთვის უკანასკნელ სპარტაკიადაზე „გიგანტში" მხოლოდ მეთორმეტი შედეგი აჩვენა; სულ ახლახან, ათთოდე დღის წინ კირიკულში ქვეყნის პირად პირველობაზე კვლავ წარემატებად გამოვიდა — ტრასაზე წყალქვეშ. ძალიან გამოცდილი მაშინაც და ახლაც, თუმცა გულს არ იტეხდა — სწეროდა ხალისი თავისი.

ჩვენც გვჯერდა შენი, ვიქტორ! გვწამდა, რომ შენი თხილმოერეში ბევრ გამარჯვებას მოგიტანდა უძლეველებთან ჭიდილში.

საქართველოს სპორტკომიტეტი, ზამთრის სპორტის სახეობათა რეზერვების უფროსობა, საქართველოს სახელმწიფო ფიზიკური კულტურის ინსტიტუტი, სპორტსაზოგადოება „ლოკომოტივის" რესპუბლიკური საბჭო.

ოთხი რეკორდი

ორ დღის მიმდინარეობდა თბილისის VIII სპარტაკიადის შეჯიბრება ძალოსნობაში. ფიცარნაგზე ორმოცდაათამდე ძალოსანი გამოვიდა.

გუნდური პირველი ადგილი დაიკავა პროფკავშირების გუნდმა (მწერალნელი გ. ფარულავა), მეორე ადგილზეა „ლანამი" (მწერალნელი უ. ჩირაქიძე). მესამეზე — „განთიადი" (მწერალნელი დ. ხიზანიშვილი).

ასპარეზობაზე დამყარებული იყო ოთხი რეკორდი: სპორტის ოსტატმა ი. პატარკაციშვილმა („ლოკომოტივი") ატიკში სამჯერ წონის ძალოსნებისთვის 152,5 ფლოკრამი აწია. ამავე წონით კატეგორიაში მარნეულელმა საორთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატმა ა. ჭიტაძემ („ლოკომოტივი") 191 კილოგრამი აპარა, ბოლოს კი მძიმეწონასანმა მარნეულელმა რ. ძიმისკირაშვილმა („ლოკომოტივი") ჯერ ატაცში გაიმჯობესა რესპუბლიკური მიღწევა — 165,5 კგ, შემდეგ კი აკრაში დაამყარა ახალი რეკორდი — 205,5 კგ.

წონითი კატეგორიების მიხედვით ჩემპიონები გახდნენ:

52 კგ — ს. ალიევი, პროფკავშირების გუნდი 185 (80+105), 56 კგ — ზ. ჯაფარიძე „დინამო" 192,5 (85+107,5), 60 კგ—დ. სარქისიანი პროფკავშირების გუნდი 225 (100+125), 75 კგ — ს. მერაბიანი „სპარტაკი" 272,5 (117,5+155), 82,5 კგ — რამინ პატარკაციშვილი — „ლოკომოტივი" 325 (152,5+172,5), 90 კგ — რამან პატარკაციშვილი „დინამო" 315 (142,5+172,5), 100 კგ — რ. ტონთანიანი პროფკავშირების გუნდი 350 (147,5+202,5), 110 კგ. დ. მიასნიკოვი პროფკავშირების გუნდი 325 (145+180).

რ. ბუხრაშვილი,
საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი.

მძლეოსნურ მერიდიანზე

ბერლინი. საუკეთესო სპორტულ ფორმაში ხვდება ზაფხულის ახალ სპორტულ სეზონს მოსკოვის ლოკომოტივის ჩემპიონი, მსოფლიოს რეკორდსმენი ბირთვის კრაში ილონა სლუპიანეკი. თავის პირველ შეჯიბრებაში, რომელიც წელს გდრ-ის დედაქალაქში გაიმართა, ილონამ ბირთვი 21 მეტრსა და 72 სანტიმეტრზე გააზიპნა. აღსანიშნავია, რომ მისი ბირთვი ექსპოზიციაში 21-მეტრიან ზღვარს სცილდებოდა.

ფილადელფია. ამერიკის ამ ქალაქში ლეო ფილიმსმა (აშშ) 226 სანტიმეტრი სმაილით დაძლია. მეძოსნური სეზონში ეს შედეგი მსოფლიოში საუკეთესოა.

დე-მოინი. აქ დამთავრებულ აშშ-ს მძლეოსანთა შეჯიბრებაში წარმატებით ისპარეზობს სპრინტერებმა. ეშეტ კინგმა 100 მეტრი დაფარა 10,15 წამში, კელვინ სმითმა — 10,16 წამში, ჯეფ პატრიკმა 200 მეტრი 20,47 წამში გაიჭრნინა.

ფილადელფია. ამერიკელმა კარლ ლიუისმა 100 მ გარბენს 10,09 მოანდოთა (მსოფლიოში საუკეთესო დრო სეზონში).

ლაიფციგი. გდრ-ის ამ ქალაქში გამართულ შეჯიბრებაში 22 წლის მარტინა ოპატკის ბალრო 69,84 მეტრზე გაფრინდა, რაც სეზონის საუკეთესო შედეგია მსოფლიოს სტადიონებზე.

ლოს-ანჯელესი. აქ ჩატარებულ ამერიკელ ძლეოსანთა შეჯიბრებაში ტონი კემპბელმა 110 მ თარჯიბენში 13,50 აწვება, ხოლო ბრაიან ოლდფილდმა ბირთვი 21,01 მეტრზე ჭკრა. ეს სეზონის საუკეთესო შედეგებია მსოფლიოში. (საკლესი).

11 200 უზეცდოგო

დარტყმა

„მსოფლიო რეკორდი" ხანგრძლივ, უშეცდომო ჩოგბურთის თამაშში დაამყარეს შვედებმა: რუდოლფსმა და გიღპორშმა. ისინი 7 საათს თამაშობდნენ, წუთში 27-ჯერ ურტყამდნენ ჩოგანს, სულ 11 200-ჯერ დაარტყეს ისე, რომ ბურთი მიწაზე არ დაეცემოდა.

ნაკრები

დაჯილდოება ვილადელი

„გრან პრის" პრეტენდენტთა მებრძოლობის დღისთვის ასეთია: ვილანდერი (შვეიცია) — 839 ქულა, ლუნდელი (ჩეხოსლოვაკია)' — 752, გ. მეიერი (აშშ) — 474, ნოა (საფრანგეთი) — 440, მაკნამარა (ავსტრალია) — 425, იუგენერიანი (ესპანეთი) — 350 და ა. შ.

რედაქტორი ა. ბასილაია.

7 მაისს, სპორტსაზოგადოება „განთიადის" რესპუბლიკური საბჭო ტარების

„განთიადელის" დღეს.

პროგრამაშია ვეტო-მოტო-ველო კოლექის საკიდაციო გადობენება, ამხანაობები, შეჯიბრი წვეიმდელობის შორის და სხვა სპორტმასობრივი ღონისძიებები.

7 მაისს სპორტულ ზეიმი დაიწყება რაიის ტერიტორიაზე 12 საათზე.

8 მაისს გაიმართება ქართული ჭიდაობა. რაიის ტერიტორიაზე. დასაწყისი 11 საათზე.

საქართველოს სპორტკომიტეტი, „დინამოს" რესპუბლიკური საბჭო, თბილისის „დინამოს" ოსტატ ფეხბურთელთა გუნდი და ვეტერანი ფეხბურთელები თანაგრძნობას უცხადებენ თბილისის „დინამოს" ყოფილ ფეხბურთელს ვახტანგ ჯორიძეს მეუღლის

ცოცინო გიგუა-ჯორიძის

გარდაცვალების გამო.

ჰანორაჟა

● **კალათბურთი**

სოფიაში დამთავრდა ტრადიციული საერთაშორისო ტურნირი ბულგარეთის ცენტრალურ ბანაზზე. ტურნირში მონაწილეობდნენ მოსკოველი კალათბურთელი ვეებიც. ბოლო შეხვედრაში მათ მოუგეს სოფიის გუნდს 87:77 და II ადგილი დაიკავეს. გამარჯვებული გამოვიდა ვარშავის ნაკრები, რომელმაც დაუმარცხებლად ჩაატარა ტურნირი, მესამე იყო ბელგრადის ნაკრები.

● **ფრენბურთი**

ბაქოელები ჭალაჭ პორტუალერაში მსოფლიოს ექსჩემპიონებმა კუბელები ფრენბურთელმა ქალებმა ამხანაგურ მატჩში დაამარცხეს ბრაზილიის ნაკრები — 3:0.

● **ძძლეოსნობა**

როგორც ბერლინის „იუნგე ველტიე" იუწყება, დღისისთვის 126-და ქვეყანამ გამოთქვა სურვილი მონაწილეობა მიიღოს მძლეოსანთა მსოფლიოს პირველ ჩემპიონატში, რომელიც ავგისტში ჰელსინკში გაიმართება.

1987 წლისთვის იმ შეჯიბრების მასპინძლობას სურთ რომს, ლონდონსა და ინდიანაპოლისს (აშშ).

მოგავლის ოცნებით...

ნათქვამია, უბედურება უკან დაიხევს, თუ ადამიანი ძლიერი აღმოჩნდებაო. ასეთი ძლიერი აღმოჩნდა მოსკოველი ოლიმპიადის ჩემპიონი, მსოფლიო რეკორდსმენი სიმაღლეზე ხტომაში გიჟი ვასიგი, გდრ-ის სპორტის დამსაზურებული ოსტატი მძიმე ტრავმის შემდეგ კვლავ გამოვიდა ასპარეზზე. მან მონაწილეობა მიიღო სსრ კავშირ-გდრ-ის მრავალეტაპიანი მატჩში, რომელიც ბაზრობის შემდეგ, რომელშიც გერდა შვიდმეტრიან ჯამში ზამთრის სეზონის-თვის ქულათა საკმაოდ მაღალ მაჩვენებელს მიაღწია (5416), მას საკვლის კორესპონდენტი ესაუბრა.

● **სამწუხაროდ, ტრავმის გამო მწვრთნელად გამოსულ სიმაღლეზე მხტომელ რეკორდსმენსა ხა უსაუბრიდით ამჯერად...**

— ეს მხოლოდ ის ნაწილობრივია სურათი, აქ ეს შეეხედი ველოდრე ილიაჭეს, რომელთანაც დღი ხანია ვმეგობრობ. რა თქმა უნდა, ვისაუბრეთ მძლეოსნობაზე, სიმაღლეზე ხტომაზე, მე, ისევე როგორც ჩვენი, იაშჩენკოს და ბრუნგინასაც ვჭერა.

მოხლის მძიმე ტრავმამ რამდენიმე თვით მიმაჯაჭვა ლოგინს. ხელახლა ვისწავლე სიარული, შემდეგ სირბილი. ცოტა მოვმაგრდი თუ არა, სტადიონზე მოვედი...

● **თქვენ დაბრუნდით გდრ-ის ნაკრებში, მაგრამ მძლეოსნობის სხვა სახეობაში. მრავალჯერ ხა-მედამოდ აირჩიეთ თუ დრიებით, სანამ სამეოლოდ არ მოგარჩებათ ფეხი?**

— როცა ტრავმის შემდეგ პირველად მივუახლოვდი თამასას და გადაბრძანა ვცადე, მივხედი, რომ ჯერჯერობით ძალაც სიმაღლეებს ვერ შეეუტევდი. როცა სპორტული ფორმის აღსადგენად დავიწყე ვარჯიში, შევამჩნიე, რომ არცთუ ცუდად გამომდიოდა ტყორცნები, ბირთვს ვკრა, თარჯბენი. მაშინ გამიჩნდა სურვილი ხელი მომეკიდა მრავალეტაპიანთან. ხტომა პრობლემად მჩნეულად.

როცა ასაჩნეთ ფეხით ვიწყებ-ხტომას ვიდრე 206 სმ-ია. შარშან შემოვდიმაზე პირველად დავძელი ათიე სახტომა და 8 ათასზე მეტი ქულა მოვაგროვე. უახლოეს დროში, ყოველ შემთხვევაში მომავალ სეზონში მაინც, გადაწყვეტილი მაქვს მრავალეტიდში ეასპარეზო. ელოზეებს არ ვიქნები. გდრ-ში ბრწყინვალე მრავალეტაპელები არიან. მათ ძლევას არ ვთანხავ მიზნად. მინდა ვიასპარეზო, რათა არ დავკარგო ბრძოლის ინი, რათა დავუბრუნდე ხტომას.

● **როგორ ვარჯიშობთ?**

— მთელი დაღვირთვით ვასრულებ სპეციალურ და სპრინტ ვარჯიშებს. ტემპერატურა, ბირთვს ვკრავ. რაც შეეხება ნატკენ ფეხს, ცოტა ვეფრთხილდები. დიდ ყურადღებას ვიქცევ ჭრილს, ხტომის ელემენტებიან დახეეწილს.

● **სპორტის გარდა რა გიტაცებთ?**

— ვსწავლობ მშობლიურ შეირანში, სავაჭრო ფაკულტეტზე. რომლის დამთავრების შემდეგ ეკონომისტი ვიქნები. თავისუფალ დროს მიყვარს კითხვა და ვიტომპაზანთან სეირნობა.

● **თქვენი აზრით, მომავალ მსოფლიო ჩემპიონატზე ვაუთა ხამაღლეზე ხტომაში როგორი შედეგი იქნება „ოქროსი"?**

— ვფიქრობ, რომ ნაჩვენები იქნება 233-236 სმ. თუ ვინ გაიმარჯვებს, ძნელი სათქმელია. მსოფლიოში ათზე მეტი ისეთი ხტომელია, რომელთაც ძალიან ფიხეიში კვარცხლბეკის უმაღლეს საფეხურზე ასვლა.

● **რაზე ოცნებობთ?**

— შეევბრძოლო ლენინგრადის ოლიმპიურ 237 სმ და უფრო მეტი სიმაღლის დაძლევაში. (საკლესი).